

REDACTIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Articuli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurese, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI

PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.

Telefon pentru oraș
comitat Nr. 286.

Armonia sufletului.

Dacă îți merge bine, îți vine pizma la masă și nu te lasă să te bucuri de rodul muncii tale binecuvântate de D-zeu, pentru că pizma este vermele, care se nutrește din sudoarea binelui. Iar dacă îți merge rău, vine plăcerea de rău să-ți cânte hora morții și tu din afară n'ai pace, nici în bine nici în rău. Sunt aceste rele externe, cari ne urmăresc în viață, dar nu aceste sunt cel mai mare rău, pentru că și invidia și ura sunt elemente destructive, cari prin firea lor de sine se distrug în fața virtuții. Este însă un alt rău mai mare, răul pe care și-l cauzează însuși omul și-și, prin accentuarea prea acută a ființei sale, așa d. e.: Megalomania, isvorită din propria prețuire.

Megalomania aceasta este mama impulsurilor interne, de a scoate omul la suprafață individualitatea și a concentra în ea toate interesele. În sufletul acesta atât valorează lumea și atât valorează omenii cât serviciu personal ne fac, cât promovează individualitatea. În sufletul acestuia nu poate fi pace nici când, pentru că vecinic este muncit de gândul propriului amor nesățios și fără răpaos. Un astfel de suflet nu poate ajunge nicicând la o stabilitate și la un scop al misiunii sale. Aceste suflete sfășiate cu sine și cu societatea sunt o plagă a societății.

Problema educațiunii este, ca în suflete să producă armonie, armonia cu sine și armonia cu societatea. Să aducă în armonie aspirațiile cu putințele personale. Să fie crescut fiecare pentru starea ce-l așteaptă și să fie dezvoltat sentimentul mulțămirii cu starea ce i-a hărăzit soarta. Să nu poftască stăpânirea acela, căruia soarta i-a hărăzit slujbă, să nu poftască titlu de savant acela căruia soarta nu i-a hărăzit talentul de savant pentru că darurile sunt deosebite și fiecare trebuie să se mulțamească cu darul ce i s'a dat. Educația să formeze caracterul muncii cinste și sentimentul împlinirii de datorie: armele reale a luptei de existență. Predestinații nu există nici în atelierul educațiunii.

Înțelepciunea vieții este să muncești și să-ți împlinești datoria față de tine și față de socie-

tate. Afirmarea aceasta personală, îți va face locul în societate. Să poată să-ți se facă nedreptate la aceasta plasare, că tu ești mai mult decât ce contravaloare și-se dă, dar las' pe societate, că iarăș ea va veni și va recunoaște, că nu este locul tău acela. Cinstea, talentul și munca ta reală va străbate ca soare prin ceața invidiei și a urei și mai luminos va răsări viitorul tău peste mărimile artificiale, cari azi se ivesc pe orizont, ca mână să dispară.

Ar fi o nenorocire dacă aceasta înțelepciune a vieții ar fi înlocuită la noi cu arta vieții, care speculează poziția în societate fără alegerea de mijloace. Aceasta artă ar corupe moravurile pe cari stă societatea noastră de astăzi, fără altă organizație externă. Pentru că noi n'avem cu ce, n'avem armată pe care să ne răzămăm, n'avem buget, n'avem corp diplomatic, ci numai moravurile cele vechi, isvorite din viața religioasă a neamului românesc, să ne suportăm crucea suferințelor și a patimilor noastre mulțumindu-ne cu mângâierea sufletească, că ne-am făcut datoria de oameni cinstiți.

Firește, că noi nu putem rămâne staționari ci trebuie să uzăm de toate progresele sociale ca în munca noastră să putem lua concurența. Suntem dar progresiști, per eminentiam, terenul muncii. Vrem să avem cea mai avansată viață intelectuală și morală, ca să fim capabili de a ocupa locuri până la cele mai înalte trepte sociale. Conservatiști suntem numai în moravurile noastre străbune ca pe acele să se zidească treptele noastre sociale. Și suntem dușmanii acelor cari vor să introducă moravuri streine de sufletul românesc, crescut în spiritul bisericii străbune.

Acest coservatism trebuie să fie peatra unghiulară a întreg sistemului nostru de educațiune, și pastorală și școlară. Ca odinioară școalele profetice, cari cultivau spiritul teocratic să cultivăm noi în școalele noastre spiritul bisericii ortodoxe române, pe care să se edifice opera culturală a neamului românesc.

Aceasta este armonia pe care vrem să o accentuăm față de accentele dizarmonice ce se ivesc în viața particulară și publică dela noi.

Sfințirea bisericii din Bocsig.

Abia reîntors P. S. Sa dela Răpsig, la 8 zile plecă din nou spre acele locuri, ca să sfințească biserica din Bocsig, care săptămâna trecută nu fusese încă pe deplin isprăvită.

În calea-i apostolească P. S. Sa a fost însoțit de protopopii Dr. George Ciuhăndu, Fabriciu Manuilă și diaconul Cornel Lazar. În gară din Boroșineu P. S. Sa e bineventat din partea protopopului Borsos Géza și de preotul local Ioan Ardelean, cari se atașară apoi suitei P. S. Sale.

În gara din Bocsig-Beliu, P. S. Sa e bineventat din partea protopopului tractual Ioan Georgea și din partea judeului comunal din Bocsig. P. S. Sa răspunzându-le îi asigură de dragostea ce o are față de ei și turma-i vie, îndemnându-i la împlinirea datofințelor cetățenești și mai presus de toate la păzirea cu sfințenie a vârtuților creștinești cari au fost și sunt baza fericirii neamului omenesc.

Ajunși în comună, însoțiți de un lung șir de trăsuri și de un frumos număr de călăreți, P. S. Sa a descius la casa Veteranului preot Alexandru Papp. De aici P. S. Sa a fost condus cu litie la biserică, unde după îmbrăcarea arhierului, sfințirea apei, pecetluirea prestolului și sfințirea bisericii a urmat sfânta liturgie, pontificată de P. S. Sa cu asistența suitei sale și a preoților din vecinătate, veniți spre acest scop. La finea sfintei liturgii P. S. Sa a ținut credincioșilor o predică foarte acomodată împrejurărilor locale, combătând relele, și îndemnând poporul spre emancipare în cele culturale și economice, nu mai puțin, spre păzirea credinței moștenită și susținută în grele vremuri de părinții, moșii și strămoșii lor.

După sfânta liturgie, condus P. S. Sa la locuința preotului, primește recepțiunile comitetului parohial, a confesiunii gr. catholice și a artistiei comunale. După aceste P. S. Sa a făcut văzuta, protopopului greco-catolic, marelui proprietar Eles și notarului comunal.

La bogata masă servită în localul școlii, P. S. Sa la rândul toastelor ridică paharul său întru sănătatea gloriosului nostru monarh iar protopopul Ioan Georgea și protopopul gr.-cath. Ioan Nistor întru sănătatea înaltului arhieru.

Cu aceasta ocaziune înaltul prelat a cercețat și turma credincioasă din comunele învecinate Voivodenii și Aldești, în ambele locuri după rugăciunea de deslegare, povățuindu-i la împlinirea datorințelor bisericesti și cetățenești.

Peste noapte P. S. Sa a fost găzduit la doamna văd. Barkassy Kálmán din Aldești, de unde P. S. Sa s'a reîntors apoi la Arad cu motorul accelerat de dimineață.

Cum devine copilul hoț

— Dintr'o cuvântare populară —

Intrând într'o grădină cu pomi și privind un pomușor mic, și unul cu adevărat productiv, imediat ne vine în minte — munca ce grădinarul trebuie să dea pomului mic, pânăcând el să poată da rod, să poată mulțumi pe stăpân. Adică ne vine în gând: săpatul, curățitul de mărăcini, îndreptatul, când el începe să se strâmbe, etc. Cu alte cuvinte un șir de lucrări, cari numai dacă sunt făcute la timp pot să dea grădinarului pomul dorit.

Trecând acum cu gândul și judecata în grădina cea mare a omenirii, și înlocuind pomușorul mic cu copilul, pomul mare cu omul, iar fructele sale cu faptele bune, ce trebuie să le facă spre mulțumirea grădinarului, Părintele său Dumnezeuesc, găsim că: cel însărcinat cu creșterea copilului are cași grădinarul de muncit mult până va vedea pe copil producând fructe, fapte bune.

Munca sa este însă cu mult mai grea, căci: pe când grădinarul are de curățit mărăcini și de îndreptat strâmbături, cari se văd, el — pe lângă o muncă la fel — are de curățit sufletul de mărăcini, cari nu se văd când cresc ci numai când au ajuns să înțepe, are de îndreptat strâmbături pe cari nici nu le bănuiești, dar de care se va convinge atunci când va vedea că fructul muncii sale sunt faptele rele.

Aceste strâmbături și mărăcini cari prind rădăcini pe sufletul copilului, în chip nevăzut, de când el este însă mic, îndemnându-l mai târziu la fapte rele, sunt multe la număr și cunoscute sub numele de: scăderi, obiceiuri sau defecte sufletesti. Printre acestea se numără și *hoția*.

Această boală sufletească, care face din om fiară periculoasă pentru sine și societate, — căci răpind, desprețuind și necinstind munca altuia, atacă lovărășia omenească care se întemeiază chiar pe respectul și cinstirea a ceea ce este al altuia — este un cusur cu care se zice că copilul chiar se naște. Deci dela început trebuie să avem ochiul neadormit asupra faptelor copilului, căci pdată ce ea s'a înrădăcinat în sufletul copilului e greu să'l mai scăpăm de ea. Trebuie să ne gândim că nu dintr'odată copilul devine hoț ci încetul cu încetul, după cum zice și proverbul: „Cine fură azi un ou mâne va fură un bou”.

La început copilul vatămă lucrul altuia, răpește jucăriile copilului strein, fură lucruri de mâncare dela părinți, numai pentru că el n'are instinctul de proprietate destul de dezvoltat. Inteligența lor — aproape întunecată în acest timp — nu poate deosebi bine „ce este al meu și ce este al tău”. Acesta este produsul unei minți mai coapte, unei judecăți mai serioase.

La această vârstă îl vom feri de apropierea cu lucrurile ce el, fără a ști că sunt ale sale, ar dori să le posedă. Să-l facem posesorul lucrurilor ce el poate să le stăpânească pentru mult timp. Peste tot se cere supraveghere neîncetată.

Mai târziu, când copilul începe a pricepe ce însemnează „al său și al altuia” hoția ia naștere în chip cugetat, îndemnați fiind la aceasta: de lăcomia de a fi stăpâni a multe, de exemplele rele, de stângăcia și îngăduința educatorilor — astfel:

În primele sale lucrări, copilul este stăpânit de dorința de a fi mai presus, și de a avea mai multe ca toți (mândrie, egoism). Pentru a-și vedea îndeplinită dorința fură. Fură pentru a avea, fură pentru a avea mai mult, fură pentru a câștiga ce a risipit.

Sunt părinți, cari, sau pentru copii sau pentru ei, fură. Fură jucăria fratelului mai mare și a dă celui mai mic pentru a-i îndeplini dorința sau pentru a avea un serviciu din partea aceluia. Fură lucrurile streine, spre a le pune în serviciul său. Copilul îl vede și după cum se zice „Aschia nu sare departe de tulpină”, la prima ocazie, va fură și el.

Sunt alții, cari din iubirea cea mare, din stângăcie sau nepricepere, dau voie liberă și îngăduită copilului. Când acesta aduce cu sine lucruri străine, drept mustrare, considerând aceasta ca o bravură copilărească, arată copilului laudă și îi dă: *drum liber*. La această vârstă se cere dar pentru a împiedeca răul obiceiului, supraveghere, dojană, mirare și scârbă față de cei ce fac lucruri cât de mici.

Să nu se dea voie copilului a aduce cu sine lucruri streine; iar când le-a adus să-i punem să le înapoeze, ori să le despăgubească, ori să le înlăturăm numai pentru ca ei să n'aibă folos pe urma lor. Să-i punem și pe ei în situație de a gusta durerea de o simte cel căruia i-se fură. Să-l obișnuim cu puțin, nu cu mult și cu risipă; iar pildele rele să le înlăturăm.

Având în mintea noastră cuvintele Prorocului: „Aceasta secere este blestemul care iese peste fața a tot pământul; că tot cel ce fură se va pedepsi și va intra acea secere în casa furului și va rămâne în casa lui și o va pierde pe ea cu lemnele ei și cu pietrele ei”, să luptăm împotriva acestui păcat pentru a o stinge și a o înlocui cu cinste, dragoste și respect.

Constantin G. Ioan

Învăț., Slobozia-Trăsnitu, Teleorman.

Situația școalelor maghiare din România

Situația școalelor elementului maghiar imigrat în România este excepțional de bună și vrednică de invidiat. Azi funcționează în regatul României următoarele școale cu limba de propunere maghiară: București: a) Școale confessionale catolice: o grădiniță de copii, o școală primară de fete cu patru clase superioare, o școală civilă de fete cu patru clase superioare, o școală profesională de fete cu curs de trei ani, o școală de ucenicie; b) calvine: o grădiniță de copii, o școală primară de băieți cu șase clase, o școală primară de fete cu patru clase, o școală profesională de fete cu curs de trei ani. În total numai pentru București zece școale unguerești. Brăila: -o grădiniță de copii catolică; o școală primară catolică și una calvină. Ploiești: două școale primare, una catolică și una calvină. Galați și Pitești câte două școale primare, una catolică și una calvină. În Craiova, Buzău, Giurgiu și Târgoviște câte o școală catolică. Până și într-o comună rurală, la Brezoiu, județul Râmnicul-Vâlcea, există o școală primară unguerească, fără caracter confesional, înființată pe seama personalului fabricii de cherestea din localitate. În total sunt douăzeci și patru de școale unguerești pentru cultura națională a maghiarilor emigrați în România.

Programul de studii al acestor școale este același ca și programul de studii al școalelor similare din Ungaria, adăugându-se numai câte 2, 3 sau cel mult 4 ore pe săptămână, de fiecare clasă, pentru studiul limbii române, istoriei și geografiei române. În orașele, unde mai multe clase funcționează unite într-o singură sală, numărul orelor de limba română, ce revine pe clasă, este și mai redus.

Învățătorii școalelor unguerești din România sunt toți maghiari, absolvenți ai preparandiilor din Ungaria

și numai directorii sunt obligați a cunoaște limba română în măsură suficientă, spre a purta corespondența oficială cu autoritățile școlare ale țării.

Ministerul își rezervă dreptul să aprobe sau să respingă cărțile didactice propuse de autoritățile școalelor unguerești, mai ales că adeseori se repetă încercările vinovate de a introduce cărți de istorie și geografie, precum și cărți de cetire scrise într'un spirit maghiar ultra-șovinist, cuprinzând, chiar insulte la adresa eroilor istoriei românești și la adresa neamului nostru. La inspecțiunile făcute școalelor unguerești de reprezentanții ministerului din București, s'au găsit și cărți oprite. Conform regulamentelor în vigoare, urmarea ar fi trebuit să fie închiderea imediată a școalelor respective. Totuși ministerul dorind să dea noue dovezi ale toleranței largi, s'a mulțumit cu pedepse disciplinare mai mici. Apoi Ciangăii din Moldova, așezați de sute de ani acolo sunt lăsați de guvernele românești să se desvolte în dragă voie, să se organizeze cu primarii, notarii și preoții lor ungueri, să trăiască în legea bisericească, în naționalitatea lor. Nici o școală unguerească din România nu se susține din jertfele particularilor sau comunităților, precum se susțin toate școalele noastre, ci toate cu ajutor străin, și anume: școalele catolice sunt susținute de societatea Sf. Ladislau din Ungaria, iar cele calvine de Conventul reformat din Ardeal. Guvernul unguerec le acordă deasemenea subvențiuni însemnate. Vrednic de remarcat este și faptul, că școalele unguerești pot să fie vizitate și inspectate oricând de reprezentanții guvernului unguerec și de alte persoane oficiale din Ungaria. Ungarii înșiși, prin presa lor din București — au două ziare — mărturisesc adevărul, că autoritățile statului român au asigurat în totdeauna cea mai largă libertate de acțiune și chiar ocrotire, la caz de nevoie, școalelor și numeroaselor societăți unguerești din România. Ei se plâng numai de vrajba dintre ei și de păcatele propriului lor corp didactic.

Așa procedează liberata Românie față de elementul unguerec trecut pe teritoriul ei.

Convocare

Despărțământul ppopesc Radna al reuniunii învățătorilor români ort. din ppopiatele aradane I—VII își ține adunarea sa de toamnă luni în 30 oct. st. n. a. c. în comuna Gioroc pe lângă următorul

Program:

1. Dimineața la 9 ore chemarea duhului sfânt.
2. Prelegeri practice.
3. Deschiderea ședinței.
4. Cetirea circularului comitetului central.
5. Reflecțiuni asupra prelegerilor.
6. Cetirea eventualelor disertațiuni intrate.
7. Constatarea prezențelor.
8. Alegerea cassarului.
9. Incassarea tacselor.
10. Propuneri și interpelări.
11. Defigerea locului pentru adunarea de prima vară.
12. Incheiere.

La această adunare sunt poftiți toți membrii despărțământului precum și toți binevoitorii școlii.

Conv. la 18 oct. st. n. 1911.

Vasilie D. Ilișu
prezident

Eugen Spinant
secretar.

CRONICA.

Anunț. »Pentru școala confesională din Șeghiște, tractul Vașcoului, pe timp nedeterminat, se caută un învățător suplent. Cei interesați să se adreseze în scris ori verbal subsemnatului în Szegyesd p. u. Rény: Moise Popoviciu preot.»

O rugăciune pentru M. Kogălniceanu. I. P. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei a rostit la desvălirea statuei Mihail Kogălniceanu din Iași următoarea rugăciune:

Doamne Dumnezeu nostru, cela ce cu puterea Ta ai făcut pe om, din care ai întemeiat neamul omenească, și cu înțelepciunea Ta, orânduiești popoarele ridicând din mijlocul lor bărbați plini de duhul înțelegerii și al priceperii, care se le îndrumă spre a face voia Ta, pentru fericirea lor. Auzine pe noi cei ce ne-am adunat în jurul chipului acestuia, ce s'a ridicat de poporul român pentru pomenirea alesului Tău Mihail (Kogălniceanu), marele fiu al României, rânduit de tine să fie neamului nostru luminător în zilele bune și povățuitor în zile grele. Rugămu-ne ție scrie numele lui în cartea aleșilor Tăi și precum în vremea veche ai poruncit să se așeze semn de piatră spre aducerea aminte de faptele mari săvârșite de aleșii poporului întru numele Tău, așa și acum, voiește a întări chipul acesta ca să stea neclintit și să fie de pomenire vecinică a alesului Tău Mihail și a faptelor lui vrednice de pildă pentru urmașii poporului român; și așa necontenit, sub Pronia Ta, să propășească neamul nostru pe calea binelui, slăvindu-Te pe Tine, Dumnezeu părinților noștri, acum și totdeauna și în vecii vecilor. Amin.

Date statistice de pe luna lui August. Biroul statistic publică următoarele date de pe luna august.

Natalitate și mortalitate. Numărul natalităților din luna august, a anului acestuia, arată o decreștere de 901, față de numărul natalităților din aceeași lună, anul trecut. Mortalitatea s'a ridicat cu 4696 așa că starea finală prezintă decreștere de 5597.

Mortalitatea a bătuit mai ales în ținutul de dincoace de Tisa. Cauza multelor boli contagioase, alimentele de mizerie mare a populației. După comitate, comitatul Heves iar locul întâiu, (35.0) iar după orașe Zomborul (30.0).

Imigrarea a dat numărul de 651 oameni.

Emigrări. În această lună s'au estradat 8094 de pașapoarte — dintre cari 5198 cu destinația spre America. Restul, în parte covârșitoare pentru România și Germania. Au emigrat însă numai 3579 de persoane. Se vede, că ceilalți n'au avut mijloace. La America au plecat 2844.

S'au reintors din diferite țeri, 2242 persoane, rămânând astfel a pierdere de 1337 cetățeni.

Căsătorii. Singure căsătoriile arată o urcare considerabilă, ajungând cifra de 8565. Diferința anului trecut este de 1165.

Incendii. Au fost 2310 de cazuri în 1642 comune, nimicind averea la 5093 de persoane. Paguba s'a evaluat la 11,653,936 coroane.

Isus Hristos descris de un martor ocular. Este foarte interesant documentul pe care-l publică în traducere o revistă bisericească din Kișinău;

Documentul acesta e o scrisoare adresată Cesarului de către Publius Lentulus, care pe vremea lui Hristos era guvernatorul Indeei. Scrisoarea a fost găsită la Roma, în biblioteca Lazariștilor, iar autenticitatea ei n'a fost pusă de nimeni la îndoială.

Iată conținutul scrisorii:

„Despre bărbatul acesta, scrie Lentulus, se vorbesc zilnic lucruri extraordinare. El învie morții și vindecă bolnavii. Are talie mijlocie, iar înfățișarea binevoitoare.

Părul capului are culoarea nucilor grecești coapte, lung până la umeri și lucios. Cărarea peptănăturii e întotdeauna pe la mijlocul capului, așa cum e în general obiceiul locuitorilor din Nazaret. Barba ondulată, de aceeași culoare ca părul capului, e mare și împărțită în două părți. Căutătura îi este aspră și puternică ca și razele soarelui; nimeni nu poate să privească țintă în ochii lui. Se zice, că nimeni nu l'ar fi văzut să rădă, dar în schimb foarte de multeori a fost zărit plângând. E foarte modest și de aceea și înfățișarea lui e cât se poate de măreață. Umblă cu picioarele goale și capul descoperit. Se zice, că un asemenea om n'a mai fost nici odată văzut în părțile acestea. Evreii răi, caută să-i facă tot felul de neajunsuri.

Mama lui e foarte frumoasă. O asemenea frumuseță nu s'a mai pomenit prin părțile acestea. Mulți spun că el e Dumnezeu, iar alții, o Cesare, că ar fi dușmanul tău.”

Cronică bibliografică.

A apărut noua revistă literară bilunară: „Cosinzeana”, Nr. 1, anul I, cu poezii de Victor Eftimiu, Sebastian Bornemisa etc... cu diverse bucăți sugestive de Gavril Todica, E. Borcia, Al. Ciura etc... Prețul unui exemplar 30 bani. Redactor: Sebastian Bornemisa, Orăștie.

A apărut: „Vatra Școlară”, revistă pedagogică Nr. 8 (octomvrie) cu următorul cuprins: Ioan Teulescu: Imn la centenarul Seminarului „Andreian”. — V. Stan: Seminarul „Andreian”. — Dr. Petru Pipos: Dr. W. Rein și sistemul său pedagogic. Sica: Notițe referitoare la metodică religioasă — Din viața școlară: Iubileul seminarului „Andreian”, de Tip. Necesitatea farmaciilor școlare, de N. Bembea. — Din viața dascălească: Răspuns la „reflexiunile” învățătorilor din tractul Turda”, de Dr. Onisifor Ghibu ref. școl. Rara avis, de I. Crișianu. — Dare de seamă de Verus. Informațiuni: Adunări învățărești. Situația școalelor maghiare din România. Învățătorul. Desvoltarea capacității intelectuale a elevilor. Reforma învățământului primar în Italia. Tolstoi și pedepsele școlare. Înștiințări — Bibliografie. Redactor: Dr. V. Stan, profesor seminarial. Redacția și administrația: Sibiu, str. Măcelarilor Nr. 27. Abonament: Pe an 8 coroane în patrie, 10 cor. în străinătate. Pe jum. an 4 cor. în patrie, 5 cor. în străinătate.

A apărut revista literară și artistică „Lucefărul” Nr. 20, 1911 cu următorul sumar bogat și variat: Octavian Goga: Drumul unui cuceritor: Aurel Vlaicu. I. U. Soricu: Reminiscență (poezie). Tiberiu Crudu: O scrisoare. Maria Cuntan: Elegie (poezie). Sandu A. Hodoș: Cântec de toamnă (poezie). I. N. Părvulescu: Clipe... (poezie). Dări de seamă: Il. Chendi: I. Dragoslav: Povestea trăsnetului. M. S.: Mihail Eminescu: Quelques poésies traduites en français par Al. Gr. Soutzo. Cronică: Idei de reformă în educația fetelor. Este luxul îndreptățit? Aniversări și festivități jubilare. Centenarul seminarului din Sibiu. Fraze stereotipe. Observațiile celitorilor. Plagiatul „Lucefărului”. Serbarea teatrală a „Reuniunii sodalilor Români”. Reviste și ziare. Cincizeci de abonamente gratuite. — Poșta Redacției. — Bibliografie. Ilustrațiuni: Satul Binținți. Casa în care s'a născut Vlaicu. Un interior al casei bătrânești. Curtea casei: Tatăl și fratele-Ion. Aeroplanul Nr. II. al ingin. Vlaicu. În sbor deasupra

Câmpului Libertății în Blaj. Ingin. A. Vlaicu în aeroplan. Sborul ingin. Vlaicu în Blaj la o înălțime de 700 m. Ingin. Vlaicu la Sibiu, luptându-se cu vântul.

Concurese.

Pentru întregirea postului de învățator dela școala confesională gr. or. rom. din Gruin, protopresbiteratul Belințului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental 1000 cor., solvit de comuna bisericească; 2. pentru conferințe 20 cor.; 3. locuință frumoasă în edificiul școlii; 4. uzufructul grădinei școlare. După această grădină, dările cad în sarcina învățatorului; 5. dela înmormântări, parastase și altele, unde va fi poftit, câte 1 coroană.

De încălzirea și curățirea salei de învățământ, va îngriji comuna bisericească. Curățirea locuinței învățătorescilor însă cade în sarcina învățatorului.

Alesul e obligat să presteze serviciile cantonale, în și afară de biserică; să conducă elevii regulat la slujba dumnezească și să-i instrueze în cântările bisericești.

Ceice dovedesc, că pot conduce cor vocal, cei cu 4 clase medii și cei cu calcul general „distins“ sunt preferiți.

Petițiile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, să aștern comitetului parohial din Gruin (comitatul Caraș-Severin), pe calea oficiului protoprezbiteral din Belinț (Temes-megye).

Reflectanții sunt poftiți a se prezenta într-o duminică, ori într-o sârbătoare, în s. biserică din Gruin, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* ppresbiter.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. română din Ch. Tarian (Köröstarján) protopresbiteratul Orășii-mari se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 1. Cvarțir corespunzător cu două chilio, culină și cămară, precum și grădină de legumi. 2. În băni gata dela epitropia parohială 600 cor. 3. Stolele cantonale dela funcțiunile obveninde 50 cor. 4. Întregirea salariului dela stat 350 cor. Pentru eventualele cvincvenale să va recurge la stat. Dela recurenți să recere cvalificațiunea prescriasă, precum și atestat despre serviciul prestat până acum. Alegându-l va avea să provadă cantoratul în și afară de biserică și să împlinescă funcțiunile obveninde în parohie precum și în filii unde va fi poftit pe lângă stolele îndatinate. Va avea să instrueze elevii în cântarea bisericească, să-i conducă la biserică în dumineci și sârbători și cu aceia a ține răspunsurile liturgice, apoi să conducă școala de repetițiune fără altă remunerațiune. Darea personală o va solvi alesul. Să notează că, de prezintă o parte din grădina școlară e ocupată cu cărămizile stei bisericii edificându-se, pentru care învățatorului n'are drept a pretinde nici o remunerațiune ori despăgubire.

Recursele ajustate conform §-lăi 61 din Regulament și adresate comitetului parohial din Ch. Tarian (Köröstarján) sunt a se înainta subscrisului oficiu protopopesesc în Oradea-mare cel puțin cu 3 zile înainte de expirarea termenului de recurgere având a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sta biserică de acolo pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Cei cu desteritate de a instrua cor vocal vor fi preferiți și remunerați.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacala* protopop insp. școlar.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională română din Jadani (Mezősadány) se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele anuale sunt: 1. salar fundamental 1000 coroane și cvincvenalele prescrise de lege; 2. cortel liber constător din 2 chilio, culină, grajd și 2 grădini în 800□; 3. pentru conducerea școlii de adulți din casa comunei politice 100 coroane; 4. pentru înființarea și conducerea corului bisericesc 100 coroane; 5. pentru conferințe 20 coroane iar pentru scripturistică 10 cor.; 6. dela înmormântări unde va fi poftit 2 coroane. Pentru ținerea în curățenie a cortelului învățătoresc precum și a salei de învățământ și pentru încălzirea acesteia să îngrijește comuna bisericească. Alesul învățator e obligat să provadă strana dreaptă și să instrueze elevii în răspunsurile liturgice având să-i conducă regulat la serviciul divin.

Reflectanții au să-și aștearnă în termen legal concursule ajustate cu documentele prescrise la P. On. oficiu protoprezbiteral în Timișoara (Temesvár-Gyár-város) și să se prezinte în vre-o Duminică ori sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința com. parohial ținută în Jadani la 29 septembrie (12 octombrie) 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul ppresb.: *Dr. Traian Puticiu* insp. de școale.

—□— 1—3

Prin aceasta să escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foaia diecezană „Biserica și Școala“ pentru îndeplinirea stațiunii învățătorescilor de la școala română gr. ort. din Sarafola ppresbiteratul B.-Comloș.

Emolumentele anuale sunt: 1. Salar fundamental 1000 cor. 2. Cvinvenalele prescrise de lege. 3. Pentru scripturistică 20 cor. 4. Pentru conferință când va participa 20 cor. 5. Cortel constător din 3 odăi padimentate, culină și cămară apoi grajd, grădina dela cortel. 6. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor. iar dacă mortul va fi dus în biserică 2 cor.

Dările publice pentru beneficiu și grădina le va solvi alesul din al seu. Pentru încălzirea și curățirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească. De curățirea și ținerea în ordine a locuinței învățătorescilor pe din lăuntru se va îngriji alesul. Alesul e îndatorat a presta serviciul cantoral atât în cât și afară de biserică, să conducă strana stângă, să instrueze elevii în cântările bisericești să-i conducă regulat în dumineci și sârbători și cu alte ocazii după uzul local la sta biserică fără alta remunerațiune.

Alesul e obligat a înființa și conduce cor bis. regulat pentru ce va fi remunerat special de comuna bis. anual 100 de cor. Cei cu 4 cl. gimn. sau civile vor fi preferiți.

Recurenții sunt îndatorați, ca în termenul concursual să se prezinte în vre-o duminică în sânta biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Recursele ajustate conform regulamentului din vigoare sunt a se trimite Prea Onoratului oficiu protoprezbiteral gr. ort. român în Nagykomlós.

Din ședința comitetului paroh. gr. ort. rom. din Sarafola ținută la 10/23 sept. 1911.

Petru Govosdian

pres. com. par.

În conțelegere cu: *Mihai Păcățian* adm. protopop.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din comuna Șeitin, devenită vacantă prin trecerea la cele eterne alui Dimitrie Marcovici fost preot în Șeitin, — să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Bis. și Școala.”

Emolumentele :

1. Una sesiune pământ arător de clasa primă, constător din 46 jug. catastrale 527□;
2. Una grădină de legume de 190□;
3. Competința de pasc de 9 jug. catastrale 30□ pământ arător clasa primă.
4. Un estravilan dat ca intravilan de 648□.
5. Competința de bir 180 cor. și stolele legale. Alesul e obligat a suportă toate dările după venitul parohiei.

Alesul e dator să catehizeze în două școli confesionale fără alta remunerațiune.

Dela recurenți se pretinde ca pe lângă atestatul de cvalificațiune pentru parohii de clasa primă să producă și atestat de maturitate; iar recursul cu documentele adresat comitetului parohial din Șeitin să le înainteze Prea onoratului oficiu protopopesc în Arad, având recurenții a se prezentă în vre-o duminică ori sârbătoare în sfânta biserică din Șeitin spre a-și arată desteritatea în cele rituale și cuvântări bisericesti.

Șeitin, din ședința comitetului parohial ținută la 7/20 august 1911.

Georgiu Siclovan
preș. com. par.

Demetriu Micu
not. com. par.

In conțelegere cu: *Vasile Beleş* protopop.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți din Călăce se publică concurs cu termen de alegere la 30 zile dela prima publicare.

Salarul e 600 cor. în bani, locuință cu grădină de legumi, stolele cantonale îndatinat. Pentru întregirea salariului se va recurge la stat.

Reflectanții au a se prezentă la sf. biserică spre a-și dovedi desteritatea în tipic și cântare, având recusele cu documentele prescise a le înaintă la subșcrisul în Feketegyörös.

F. Giriș la 21 septembrie v. 1911.

Petru Serb
protopop.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți dela școala din Bulza, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt:

1. În bani gata de parohie 516 cor. 40 fil. dela stat întregire la salariu 364 cor. și cvinevenalele după serviciul prestat.
2. Pământ în natură în valoare de 80 cor.
3. Pentru lemnele învățătorului 40 cor.
4. Cortel liber și grădină 1/4 jug.
5. Pentru conferințe 20 cor., scripturisticiă 6 cor.

De încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericască.

Alegândul Inv. este îndatorat a țineă strana cantorală în dumineci și sârbători, a instrui elevii în cântările bis. a lua parte la înmormântări și a conduce școala de repetițiune, fără alta remunerațiune.

Recurenții sunt poștiți ca recusele ajustate conform regulamentului pentru organizarea învățământului și adresate comitetului par. din Bulza se le subștearnă în terminul de mai sus la oficiul protopopesc gr. or. rom. din Lipșa (Lipova) și să se prezinte sub durată

concursului în vre-o duminică, ori sârbătoare în sfta bis. spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Bulza 11/24 septembrie 1911.

Teodor Simeștea
preș. com. par.

George Ienci
not. com. par.

In conțelegere cu: *Ioan Cimponeri* adm. protop.

—□—

3—3

Pentru ocuparea postului de învățător la școala din Criștior (Biharkristyor) așa numită școala din țiarină sau Criștiorul de sus se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala” cu următorul beneficiu:

1. Locuință stătătoare din 1 chilie, 1 culină și o cămară cu un teritor de 75 stângini□ pentru grădină de legumi.
2. Bani gata 600 cor. repartizați pe credincioșii aparținători la aceasta școală.
3. Dela înmormântare mare 1 cor. dela cea mică 40 fileri.
4. De încălzitul salei de învățământ se îngrijește comuna.
5. Intregirea salariului la suma prescisa de lege se va cere dela stat tot așa și cvinevenalele.

Ceice vor ocupa acest post sunt îndatorati a catehiza a instrui și deprinde prunci de școală în cântarea bisericască precum și a conduce și deplini cantoralul în toată duminică și sârbătoare la s. biserică, tot așa și la funcțiunile obveninde în cea parte a parohiei.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și trimită recursul cu documentele de lipsă adresate către comitetul parohial din B. Criștior la adresa P. On. Domn. Adrian P. Deseanu protopresbiter gr. or. rom. în Vaskoh; iar în atare duminică ori sârbătoare a se prezentă în s. biserică spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

B. Criștior la 14/27 septembrie 1911,

Comitetul parohial.

Cu consenzul meu: *Adrian P. Deseanu* ppresbiter.

—□—

3—3

Licitațiune minuendă

Pe baza rezoluțiunii Venerabilului Consistor de sub Nr. 5744/1911, prin aceasta se scrie concurs de licitațiune minuendă pentru darea în întrepridere a edificării noiei sale de învățământ în comuna Vidra cott. Arad cu termen de 17/30 Noemvrie la orele 10 a. m. în școala confesională din loc.

Prețul de esclamară este 3577 cor. 26 fileri.

Reflectanții vor avea se depună vadiu înainte de a începe licitațiunea 10% din prețul de esclamară în bani gata ori hâții de valoare. Pentru participare la concurs nu își poate fiormulă nici un fel de pretenziune față de comuna bisericască. Planul și preliminarul de spese și condițiile de licitație se pot lua în primire de către reflectanți la oficiul parohial din loc. Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da lucrările în întreprindere fără privire la rezultatul licitațiunii, aceluși reflectant în care are mai multă încredere și garanție materială și morală.

Dat în ședința comitetului parohial din Vidra, ținută la 25 sept. (8 oct.) 1911.

Nicolae Sirca
preș. com. par.

Cu consenzul protopresb. *Cornel Lazar.*

—□—

1—3

Librăria Diecezană

Mare depozit în ornate, recvizite bisericești și anume:

ORNATE (odăjdii) în cele mai variate execuțiuni după ritul bisericei ortodoxe române,
 ❖ dela 50—1000 Coroane. ❖

POTIRE de aur, argint, bronz aurit, sau argintat dela
 ❖ 36 până la 200 Coroane. ❖

CRUCI pentru altare, pentru funcțiuni, din tot soiul de metal și lemn dela 4—100 Cor.

CĂDELNIȚE de bronz și argint dela 20—100 Coroane

CANDELE de argint dela
 ❖ 6 până la 100 Coroane. ❖

DISC cu stea de bronz și aur, dela 15 până la 50 Cor.

LITIER de tinichea și argint dela 60 până la 100 Cor.

CUTIE pentru mir și pentru cuminecătura celof bolnavi, din argint, cu prețul de 34 Cor.

ICOANE pictate pe pânză în diferite colori și mărimi, dela 8 până la 100 Coroane.

PRAZNICARE pe lemnori tinichea dela 9—50 Cor.

EVANGHELIA cu litere latine și cirile legate mai simplu dela 24—40 Cor., în legătură mai fină 50—150 Cor.

APOSTOL, Octoichul cel mare, Ceaslov, Gazania, Mineile pe 12 luni, Molitvelnic cu litere latine sau cirile și cu toate celelalte necesare bisericilor noastre. La dorință servim la moment cu informațiuni ❖ și deslușiri mai detaliate. ❖

Cu stimă:

Librăria Diecezană.

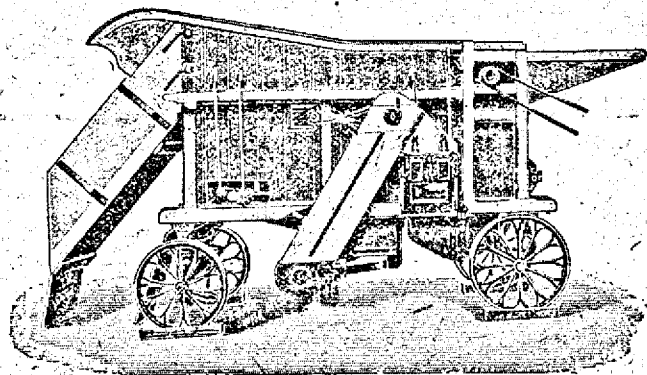
Cea mai mare firmă românească din Ungaria Frații Burza, Arad

Telefon interurban și
comitatens Nrul 406.

Boros Béni-tér Nr. 1.

Telefon interurban și
comitatens Nrul 406.

==== Neguțatorie de fer în gros și în detail. ====

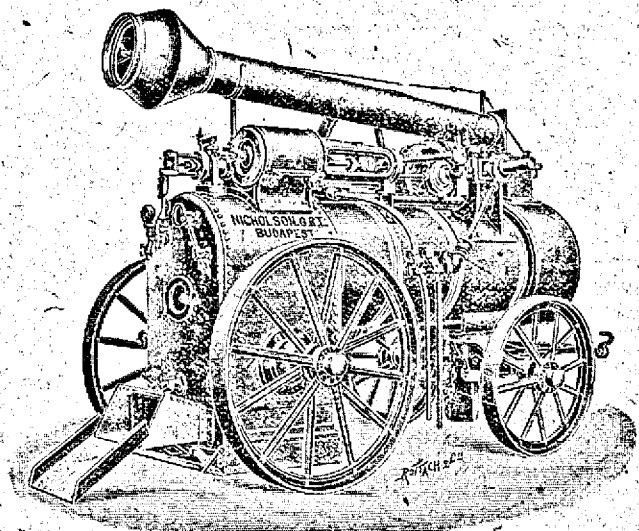
Recomandă magazinul lor bogat asortat de ferării și anume:

Garnituri întregi de mașini de trierat cu aburi, locomobile de drum (automobile). Motoare cu benzin și cu oleu brut. Aranjamente de mori. Prese de oleu hidraulice și de tot felul. Mașini de firezat lemne, aranjate pentru putere motorică.

Masini de secerat și de cosit iarbă, greble

Mașini de sămănat, neghitoare, ciururi. Pluguri, grăpi cu curel-niște. Prese de vin și pisătoare. Stropitoare originale Vermorel. Articli de vierit și pentru economia podrumurilor. **Articli de specialitate.** Curele engleze pentru mașini. Oleu și unsoare pentru mașini de calitate primă etc. etc.

Secție de mașini economice și negustorie de specialități separat în casa lui **Dr. Ispravnic** lângă negustoria de fer.

Celor interesați, cari voiesc să-și procure unelte economice, motoare de benzin, mașini de călcat, sau voiesc a-și aranja o moară cu unelte trebuincioase, să ceară **Catalogul nostru ilustrat**, în care va putea afla toate cele de lipsă. — Pentru deslușirile de lipsă sau comande, la cerere mergem în persoană.

20-68

Mare asortiment de osii Steier și originale Winter.